

X'ten elde edilen kazançların vergilendirilmesi

Tamer Türkyılmaz

1. Giriş

Oldukça sansasyonel bir satın alma sürecinden sonra Twitter önce adını X olarak değiştirdi, sonrasında ise iş modelinde birtakım değişikliklere gitti. Doğrulanmış kullanıcılardan aylık ödeme alınması, reklam gelirlerinin programa dahil olan kullanıcılarla paylaşılması, kullanıcıların abonelik sistemiyle paylaştıkları içerikler için abonelerinden ödeme almasının mümkün kılınması gibi değişikliklerin hem çok ses getirdiğini hem de finansal bazı sonuçlar doğurduğunu söyleyebiliriz.

X'in reklam gelirlerinden bir kısmını kullanıcılarına dağıtması ve kullanıcıların takipçilerinden abonelik yoluyla aylık ödeme almasının Türk Gelir Vergisi Kanunu'na göre gelir olarak nitelendirileceğini bilmekte fayda var.

Bu çalışmamızda X'ten ve X vasıtasıyla abonelerden elde edilen kazançların vergilendirilmesi ve bu kazançların sosyal güvenlik primi karşısında durumunu ele alacağız.

2. Sosyal medyadan elde edilen kazançların gelir vergisi açısından değerlendirilmesi

2.1 Gelir unsuru

Bilindiği üzere, Gelir Vergisi Kanunu'nda sayılan 7 gelir unsuru mevcut ve bir gelirin vergilendirilip vergilendirilmeyeceğini, o gelirin bu 7 gelir unsurundan biri olup olmadığına göre değerlendirmek gerekiyor. 2018 yılında Gelir İdaresi, sosyal medya platformlarından gelir elde eden, kamuoyunda "fenomen" olarak nitelendirilen kişilere yönelik incelemeler başlatmış ve geriye dönük olarak vergileri tahsil etmiş, vergi cezaları uygulamıştı. Bu dönemden beri İdare'nin anlayışı bu tür kazançların ticari kazanç niteliğinde olduğu yönündeydi. Nitekim, aşağıda da bahsedeceğimiz, Ekim 2021'de Resmî Gazete'de yayımlanan 7338 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un gerekçesinde kanun koyucunun da bu tür gelirlerin ticari kazanç olarak vergilendirilmesi gerektiği yönünde irade beyan ettiği görülmektedir.

Dolayısıyla gelir unsuru yönünden farklı tartışmalar olsa da İdare'nin kendi uygulamaları açısından bu tür kazançları ticari kazanç olarak değerlendirdiğini bilmekte fayda var.

2.2 Kolaylaştırılmış bir vergi uygulaması olarak vergi istisnası

Yukarıda İdare'nin sosyal medyadan elde edilen kazançları ticari kazanç olarak değerlendirdiğini belirtmiştik. Bilindiği üzere ticari kazanç yönünden mükellefiyeti olanlar yalnızca vergi ödemekle değil, fakat aynı zamanda defter tutmak ve belge düzenlemekle (örneğin fatura) de yükümlüler. Dolayısıyla, İdare'nin yaklaşımından hareketle, bu şekilde kazanç elde eden kişiler için mükellefiyet tesis ettirilmesi, defter tutulması, belge düzenlenmesi, geçici vergi ve yıllık beyannamelerin verilmesi gibi ödevlerin geçerli olacağını söylemek mümkün.

İşte bu noktada, 7338 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanan

“Sosyal içerik üreticiliği ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliğinde kazanç istisnası” imdada yetiştiriyor.

Uygulama, tam anlamıyla bir vergi istisnası değil, stopaj yoluyla vergi uygulanıyor ancak yıllık kazancın, belirlenmiş bir sınırı aşmadığı durumlarda sosyal medyadan kazanç elde eden kişilerin beyanname verme yükümlülüğü bulunmuyor.

Üstelik halihazırda başka faaliyetleri nedeniyle vergi mükellefiyeti bulunanların da bu uygulamadan yararlanma şansı mevcut.

Bu uygulamanın, X üzerinden elde edilen kazançlar için geçerli olacağı, fakat X'te oluşturulacak bir içerik için reklam ajanslarıyla, şirketlerle yapılacak bir anlaşma ile elde edilecek gelirlere ilişkin olmadığını belirtmekte fayda olduğunu düşünüyoruz.

Kolaylaştırılmış vergi uygulamasından faydalanmak için kişilerin bağlı oldukları vergi dairesine başvuruda bulunmaları gerekiyor. Ancak çevrimiçi ortamlarda elde edilen bu gelirler için yapılacak başvuru da konunun ruhuna uygun şekilde çevrimiçi ortamda yapılabiliyor. Bu başvuruyu, vergi dairesini ziyaret etmeye gerek bulunmadan, e-devlet hesabına sahip olan herkes “interaktif vergi dairesi” hizmetini kullanarak yapılabiliyor. Çevrimiçi başvuru oldukça basit, e-devlet üzerinden İnteraktif Vergi Dairesi ekranını açtığınızda sol tarafta bulunan menüden şu sıralamayı takip ederek başvuru dilekçesi sunulabiliyor: İşlem Başlat > Vergi İşlemleri > Sosyal İçerik Üreticiliği ile Mobil Cihaz Uygulama Geliştiriciliği İstisna Belgesi Talebi Dilekçesi (GVK mük. 20/B maddesi). Açılacak ekranda vergi dairesinin istediği bilgiler girilerek işlem sonuçlandırılıyor.

Tabii başvurunun tek adımı bu değil, vergi dairesinin düzenleyeceği onay yazısıyla (İstisna Belgesi), bankanızda bir hesap açtırmanız (veya hali hazırda var olan hesaplardan birini bu iş için tanımlamanız); bu işlem sonrasında ise son adım olarak, vergi dairesini açılan hesaplara ilişkin bir bildirim ile haberdar etmeniz gerekiyor. Bunun için de yine İnteraktif Vergi Dairesi üzerinde soldaki menüden İşlem Başlat > Vergi İşlemleri > Sosyal İçerik Üreticiliği ile Mobil Cihaz Uygulama Geliştiriciliği İstisna Belgesi Banka Bilgileri Bildirim Dilekçesi (GVK Mük. 20/B Maddesi) yolu izlenerek açılacak ekranda sorulan bilgiler girilerek işlem gerçekleştirilebilecektir. Bu işlemin bankaya istisna belgesinin ibraz edildiği tarihi takip eden 1 ay içerisinde yapılması gerektiğini hatırlatalım.

Çevrimiçi başvuru yapmak istemeyenler, vergi dairesinde bu işlemleri takip edebileceklerdir. Yetkili vergi dairesinin, eğer daha önceden farklı bir iş için mükellefiyet tesis ettirmediyse, ikamet adresinize göre atanacağını söyleyebiliriz. Bu vergi dairesi bilgisi de yine İnteraktif Vergi Dairesi'nden görülebilecektir.

Başvuru sürecinin son adımı da tamamlandıktan sonra, X üzerinden gerek abonelik yoluyla takipçilerden gerekse doğrudan X'in reklam gelirinin dağıtılması sonucu elde edilen tutarların bu banka hesabına yatırılmasının temin edilmesi gerekecektir. Banka, bu banka hesabına gelen her tutar üzerinden %15 gelir vergisi kesintisi yaparak her ay vergi dairesine sizin adınıza ödeyecektir. Dolayısıyla bu hesapları başka para transferleri için kullanmamak gerekeceğini belirtmekte fayda var.

Halihazırda Youtube, Twitch ve benzeri platformlardan gelir elde ettikleri için bu uygulamadan yararlananların ilave bir başvuru yapmadan, X tarafından yapılacak ödemeleri önceden yaptıkları başvuruya istinaden vergi dairesine bildirdikleri banka hesabına yatırılmasını temin etmeleri yeterli olacaktır. Ancak bu kişilerin gelirlerini beyan

edip etmeyeceklerine bakarken yalnızca X'ten elde ettikleri gelirleri değil, diğer platformlarından elde ettikleri gelirleri de dikkate alarak değerlendirme yapmaları gerekeceği tabiidir.

İstisnanın iki önemli koşulu var, birincisi bütün ödemelerin bu banka hesabına gelmesi, ikincisi ise yıllık kazanç tutarının gelir vergisi tarifesinin son diliminde yer alan tutarı aşmaması. Bu iki koşuldan birinin sağlanmadığı halde istisnadan yararlanılamayacağını söylemek mümkün.

İlk koşulun sağlanması için ödemelerin tamamının bankadaki hesaba yatırılmasının temin edilmesi gerekiyor; nakden tahsil edilen, farklı bir hesaba yatırılan tutarlar mevcutsa, İdare'nin o tutarlardan bağımsız olarak yıl boyunca elde edilen gelirin tamamının beyan edilmesini isteyeceğini unutmamak lazım. İstisna uygulamasının başlangıcı olarak İdare, istisna belgesinin bankaya ibraz edilerek hesap açılışı yapıldığı veya var olan bir hesabın bu uygulama için tanımlandığı tarihi kabul ediyor. Öncesinde elde edilen gelirler içinse kişilerin yukarıda bahsedilen tüm yükümlülükleri yerine getirmeleri gerekecektir.

X'in aynı bir ödeme yapmadığını biliyoruz, ancak ileride bu şekilde bir ödeme yapması halinde (örneğin cep telefonu, bilgisayar vermesi; doğrulanmış kullanıcı aidatının X tarafından karşılanması vb.), aldığı ayının (mal veya hizmet) rayiç bedelini bularak, tanımlı banka hesabına kendisinin yatırması suretiyle istisnadan faydalanmaya devam edebilecektir. İdare aynı ödemenin yapıldığı ay içerisinde (ayın son 7 günü içinde yapılan aynı ödemelerde, takip eden ayın ikinci iş gününe kadar) rayiç bedelin banka hesabına yatırılmasını zorunlu tutuyor Yapılan tartışmalardan, yakın gelecekte X'in kripto parayla ödeme yapmasının gündeme gelebileceği anlaşılıyor, kripto paranın ayın olarak nitelendirilip nitelendirilmeyeceğine dair vergi kanunlarımızda bir tanımlama yapılmış olmasa da kripto para cinsinden yapılacak ödemelerin de buradaki yaklaşımla istisna kapsamında tutulabileceği düşünülmektedir. Elbette, gelecekte bu şekilde yapılacak ödemelerin olması halinde Gelir İdaresi'nin açıklama yaparak bu hususu netleştirmesi yerinde olacaktır.

İkinci koşulun yerine getirebilmesi için bahsi geçen tutar, 2023 yılı için yapılan düzenleme uyarınca, 1.9 Milyon TL olarak uygulanıyor (bu tutar her yıl enflasyona göre güncelleniyor). Elbette bu tutarın aşılıp aşılmayacağını tahmin edilmesi istenmiyor, ancak bankaların da bu yönde bir tespit yapma yükümlülükleri bulunmuyor. Tutarın aşılması halinde kişilerin kendi kontrollerini yaparak yıllık beyanname vererek gelir vergisi tarifesindeki oranlara göre vergi ödemeleri gerekeceğini söyleyebiliriz. Tutarın aşılmadığı durumda ise, kişiler bu gelirlerini beyan etmedikleri gibi, başka gelirleri için beyanname vermeleri durumunda da bu geliri beyannameye dahil etmeyecekler. Bu durumda yıl boyunca banka tarafından uygulanan %15'lik vergi, nihai vergi niteliği taşıyacaktır. Tabii, böyle bir durumda 2023 yılında, yıl boyunca 1.900.000 TL gelir elde eden kişi yıllık beyanname vermezken, 1.900.0001 TL gelir elde eden kişinin yıllık beyanname vererek tarifeye göre vergi ödemesi, yaklaşık 336.400 TL'lik ilave vergi ödenmesine neden olacaktır. Dolayısıyla sınırın aşılabacağı beklentisi oluşuyorsa, sonradan sürpriz yaşamamak adına ödeme süreci için planlama yapılması yerinde olacaktır.

Stopaj yoluyla yapılacak olan vergilemenin bir tür hasılat üzerinden vergileme şeklinde yapılacağını bilmekte de fayda var. İstisnadan yararlanan kişiler varsa, bu gelirleri elde etmek için yaptıkları giderlerini indirim olarak dikkate alma hakkına sahip değiller. Dolayısıyla X üzerinde içerik üretmek için ciddi harcamalar yapan kimselerin, istisnadan yararlanmadıkları durumda daha az vergi ödeyecekleri bir pozisyonun ortaya çıkması da

mümkün olabilir. Bu durumdaki kişilerin durumlarını bir vergi danışmanıya gözden geçirmeleri kendilerine fayda sağlayacaktır.

İstisnaya başvurduktan sonra vazgeçmek mümkün. İstenirse, yeni bir başvuruyla istisna uygulamasından vazgeçerek defter tutmaya, belge düzenlemeye ve diğer yükümlülükleri yerine getirmeye başlanabilecektir. İdare, istisnadan vazgeçenler için defter tutma ve diğer yükümlülüklerin başlatılması için 10 gün süre tanıyor.

2.3 Türkiye’de ikamet eden yabancıların yükümlülükleri

Türkiye’deki vergilendirmenin vatandaşlık esasına göre değil, mukimlik esasına göre yapıldığını bu noktada belirtmekte fayda var. Genel olarak Türkiye’de yerleşik kişiler yani tam mükellefler (Gelir Vergisi Kanunu’na göre Türkiye’de bir takvim yılında 6 aydan fazla oturanlar veya Türkiye’de ikamet edenler), nereden elde ettiklerine bakılmaksızın tüm kazançları üzerinden Türkiye’de vergi öderken, Türkiye’de yerleşik olmayan kişiler, yani dar mükellefler yalnızca Türkiye kaynaklı kazançları için Türkiye’de vergi ödüyorlar.

Dolayısıyla Türk vatandaşı olmayan ancak bir şekilde Türkiye’de ciddi zaman geçiren yabancıların durumlarını hem Türk mevzuatı hem de çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları yönünden gözden geçirmeleri uygun olacaktır.

Türkiye’de tam mükellef olan yabancılar X’ten elde ettikleri kazançlar üzerinden Türkiye’de vergi ödemelidirler. Dar mükellefler ise kendi durumlarını göz önünde bulundurmalı, Gelir Vergisi Kanunu’ndaki ticari kazanç hükümlerine ve varsa kendilerine uygulanacak çifte vergiyi önleme anlaşması hükümlerine göre yapılacak bir değerlendirme sonrasında X’ten elde ettikleri kazançlar için Türkiye’de vergi ödeyip ödemeyeceklerini tespit etmelidirler.

Hem tam mükelleflerin hem de dar mükelleflerin yukarıda anılan istisna uygulamasından aynı şekilde faydalanabileceklerini not düşelim.

3. Sosyal güvenlik primi açısından değerlendirme

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 4. maddesinde kimlerin sigortalı sayılacağı ve bu anlamda SGK primine tabi olacağı belirlenmiştir. Söz konusu maddenin 8 bendinde “Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usûlde gelir vergisi mükellefi olanlar” denilmektedir. Gelir İdaresi’nin bu tür gelirlerin ticari kazanç niteliği taşıdığı yönündeki anlayışı doğrudan sosyal güvenlik yönünden de etki yaratıyor.

Yukarıdaki istisnaya ilişkin başvuruyu aldığı anda esasında vergi dairesinin ticari kazanç hükümlerine göre mükellefiyet tesis edeceğini bilmek gerekiyor. Bunun da sosyal güvenlik yönünden, kamuoyunda Bağkur olarak anılan 4(B) sigortalılığı gerektireceğini söyleyebiliriz.

Tabii Türkiye’de bir işverene bağlı olarak ücretli çalışanlar (4(A) sigortalılar) veya halihazırda kendi işini yaptığı için mükellefiyeti ve dolayısıyla 4(B) sigortalılığı devam edenler için ilave bir yükümlülük oluşmayacak olmakla birlikte, herhangi bir sigortalılığı olmayanlar için X vasıtasıyla elde edilen gelirlerin 4(B) türünden sigortalı olmayı gerektireceği ve bu anlamda aylık prim ödeme yükümlülüğünün ortaya çıkacağını belirtmekte fayda var.

4. Sonuç

X'in hem reklam gelirlerinden kullanıcılarına pay dağıtması, hem de abonelik sistemini kullanıma açması, hali hazırda çok takipçisi olan kişilerin gelir elde etme imkanına sahip olmasına neden oldu. Ancak ortaya çıkan bir kazancın vergi açısından yükümlülük getireceği bazen ilk etapta atlanabiliyor. İstisna uygulamasında ise zamanlamanın önemli olduğu açık, dolayısıyla gelir elde etmeye başlayan / başlayacak kişilerin vergi ve sosyal güvenlik yönünden durumlarını ele almalarında fayda olacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- 1- Gelir Vergisi Kanunu
- 2- Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 318)
- 3- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.